

ČEZMEJNO SODELOVANJE SKOZI »JEZIKOVNO MINEŠTRO«

Povzetek

Vezi čezmejnega sodelovanja že več let tkemo s šolo iz sosednje Avstrije. Sprva smo se srečevali le nekajkrat letno na različnih prireditvah in ustvarjalnih delavnicah. Kasneje pa smo sodelovanje poglobili ter ga začeli ciljno načrtovati. Začeli smo pripravljati dvojezične lutkovno dramske predstave. Metodo, ki smo jo razvili, smo poimenovali »jezikovna mineštra«. Glavni cilj leži predvsem na naravnem usvajanju tujega jezika v avtentičnem, sproščnem učnem okolju. Veliko vlogo odigra lutka, skozi katero se lahko otroci lažje ustvarjalno izrazijo. S projektom želimo slovenske in avstrijske učence spodbujati k ozaveščanju pomena čezmejnega sodelovanja za skupno evropsko prihodnost, zlasti na področju jezika in večkulturnosti.

Ključne besede: večjezičnost, sproščeno učenje, lutka, večkulturnost

Abstract

We have been building the ties of the cross-border collaboration with school from the neighbouring Austria for more years now. First we got together a few times a year on different events and creative workshops. Later we deepened our collaboration and planned our gatherings ahead. We organized different bilingual puppet shows and dramatic plays. The method we developed was named the »language minestrone«. The main goal of our cross-border collaboration lies foremost on the acquaintance and a more natural assimilation of a foreign language in an authentic and relaxed learning environment. A puppet or a drama part plays a great part for the children to easier express themselves creatively. With this project we wanted to express consciously encourage Slovene and Austrian students to raise awareness of the meaning of cross-border collaboration for the joint European future, especially on the fields of language and multiculturalism.

Key words: multilingualism, relaxed learning, puppet, multiculturalism

V zadnjih letih se je v javnosti povečalo zanimanje za učenje tujih jezikov. Oddaljenost in različnost kultur ne ovirata več človeške komunikacije in znanje vsaj enega svetovnega jezika je postalo nuja. Kljub neposredni bližini nemško govoreče dežele, je v prostor vzdolž avstrijsko-slovenske meje, vedno bolj začela prodirati angleščina. Brez dvoma je angleščina zelo pomemben tuji jezik današnjega sveta. Vendar so zaradi njenega uveljavljanja v slabšem položaju ostali jeziki. V našem primeru nemščina, ki je jezik sosedov, s katerimi smo socialno, gospodarsko in kulturno zelo povezani.

Da bi se naši učenci še naprej zanimali za učenje jezika svojega soseda, smo se odločili za poglobitev čezmejnega sodelovanja. Menimo, da ravno sosedstvo govorcem nalaga, da se vedno bolj zavedajo mostu, ki jih združuje in ne ločuje. Nepoznavanje sosednjega jezika in kulture pa ta most ruši, zato je nujno, da se jezika soseda učimo še naprej.

Otroci se ne učijo le jezika, ampak govora. Imajo posebno sposobnost učenja, ki je posledica potrebe po tem, da se znajdejo v okolju. Učenje tujega jezika je vselej novo doživetje in širi obzorja. Je priložnost za spoznavanje tujih navad, običajev ter posledično priložnost za vzgajanje medkulturne strpnosti.

Predvsem mlajši učenci jezik usvajajo intuitivno, s posnemanjem in preizkušanjem v različnih situacijah. Zato je treba iskati nove poti in načine za učenje tujega jezika, ki se najbolj približajo naravnemu usvajanju jezika. Ena možnost je ta, da uporabimo učne oblike, ki učencem omogočajo realno srečanje s tujim jezikom ter na tak način učenje le-tega osmislijo.

Usvajanje tujega jezika v avtentičnem učnem okolju se ne osredotoča le na sistem jezika, temveč na uporabo jezika v konkretnih življenjskih situacijah. Lahko bi dejali, da avtentično učno okolje omogoča izboljšanje in razvijanje splošne jezikovne kompetence, še posebej komunikacijske zmožnosti. Učenci pridobijo samozavest za komuniciranje v tujem jeziku in širijo svoj spekter individualnih učnih strategij. Pridobivajo medkulturno znanje, hkrati pa ohranjajo svojo lastno identiteto.

Otroci so po naravi radovedni, vedoželjni in motivirani za različne igralne dejavnosti. Zato so v ospredje poučevanja tujega jezika pri mlajših otrocih postavljene predvsem raznolike, zanimive in igrive aktivnosti, kot so gibalne igre, petje, ples, dramatizacije, lutkovne igre, pravljice, igre vlog ter ustvarjalno izražanje na najrazličnejših področjih.

S čezmejnimi sodelovanjem smo želeli k že tako zanimivemu in zabavnemu poučevanju tujega jezika nemščine dodati spremembe in razvijati novosti na način, da koristimo bližino meje s sosednjo Avstrijo in organiziramo srečanja avstrijskih in slovenskih otrok.

Naša srečanja so skrbno načrtovana in ciljno usmerjena. Vsi, ki se kakorkoli ukvarjamo z otroki dobro vemo, da jim je najbližja in najzanimivejša igra. Zaradi tega smo se odločili, da bomo tudi učenje tujega jezika postavili v igralne dejavnosti. Skozi lutko in igralne improvizacije tako z dvojezičnimi lutkovnimi in dramskimi predstavami, ki jih skupaj pripravljajo slovenski in avstrijski otroci, podiramo vse naravne in kulturne meje, ki so bile leta zakoreninjene med nami.

Otroci se prijetno počutijo, ko lahko sami sebe izrazijo skozi lutko in dramatizacijo, ob enem pa spoznavajo in se spontano učijo tudi jezika svojega soseda. Predstave, ki jih pripravljamo so namreč dvojezične priredbe svetovno znanih pravljič, ki so dobro poznane otrokom z obeh strani meje. So v slovenskem in nemškem jeziku, ki se med seboj prepletata in pri katerih se slovenski otroci izražajo tako v nemščini, kot tudi v slovenščini in ravno tako avstrijski otroci prevzemajo vloge nemško ali slovensko govorečih likov.

Razvili smo neke vrste »jezikovno mineštro«, ki je velikokrat obarvana tudi s humorjem, brez katerega bi si delo z otroci težko predstavljali.

V bistvu naš projekt ni bil zamišljen kot jezikovna šola. Naši cilji so bili zastavljeni bolj globalno, kot izkustveno učenje tujega jezika. Cilji, ki so naravnani na komunikacijo preko igralnih improvizacij z lutko, zmanjšujejo strah pred neznanim. Sporazumevanje je osnova sodelovanja, ki izboljšuje funkcionalno znanje tujega jezika. Dolgoročno gledano je eden izmed pomembnih ciljev tudi izboljšati možnosti naših otrok za nadaljnje izobraževanje ali delo v tujini, saj obmejna lega že kar nekaj časa nudi zelo obetavne možnosti, ki pa jih večina zaradi komunikacijskih preprek ne more izkoristiti.

Seveda gre v našem projektu za pot, ki predstavlja cilj. Ko bo naša pot peljala k sosеду brez pomislekov ali predsodkov, ko bo učenje nemškega jezika namenjeno konkretni uporabi, bomo vedeli, da nastaja pot, ki se bo utrjevala in oblikovala v široko cesto številnih možnosti.